

ראשון לציון:

יובלות

שלושה ימים ושלושה לילות

ההיסטוריה הציונית מחלקת את דבריימי ארץ ישראל לשתי תקופות נפרדות: התקופה התנכ"ית-תלמודית הקדומה עד לאחר מרד בריכוכבא, והתקופה החדשה, החל מ' עליית הבילויים. בין השתיים — לא כלום. השיבות אפסית כמעט מיוחסת ליישובים ה- יהודיים שהיו קיימים בארץ ישראל משך כל שנות הגלות, בירושלים, סקיעין, צפת (בה נכתב השולחן ערוך ע"י ר' יוסף קרו), עזה, וכמובן שהיתה התעלמות מוחלטת מן ההיס- טוריה של עמים אחרים אשר שלטו, החזיקו וחיו בארץ מאז ועד חיבת ציון.

מחוק לזה נהגו רושמי דבריימי לקי- שט, לצרכי תעמולה, את דבריימי היישוב החדש. כל נער עברו בבית-ספר בארץ ידע הרבה אודות הבילויים, אבל כיוון שהתמונה שצוירה לפניו לא היתה מלאה, היה בה מ' שום סילוף ניכר. אודות מיישבי הארץ שבאו לפני מייסדי גדרה סופר לנוער אך מעט, משום, יש לשער, שהללו לא באו לכאן מ' טעמים אידיאולוגיים כה טהורים כאלה שה' ביאו לכאן את אנשי מבי' (קבוצה סרומבי- לויית על שם קריאת נחמיה לעולי בבל: "מי בכם ויעל י?").

אין פלא איסוא, כי כאשר החלה ראשון- לציון חוגגת את יובל השבעים להיספדה, הופתע חלק גדול מן הנוער בארץ לשמוע שהמושבה-העיר, אחת מפנינות הארץ, נוס' דה לא עלידי קבוצה של אידיאליסטים ש' חולצוהיהם התנופפו מחוץ למכנסים, כי אם עלידי סוחרים, אנשי מעשה שהיה להם אמנם קשר רעיוני מסויים לארץ, אבל היו חסרי מסגרת רעיונית מתוכננת, מן הסוג שאפשר לדבר עליה באסיפות למען הקרנות בבתי-ספר בארץ או במגביות בחוץ-לארץ.

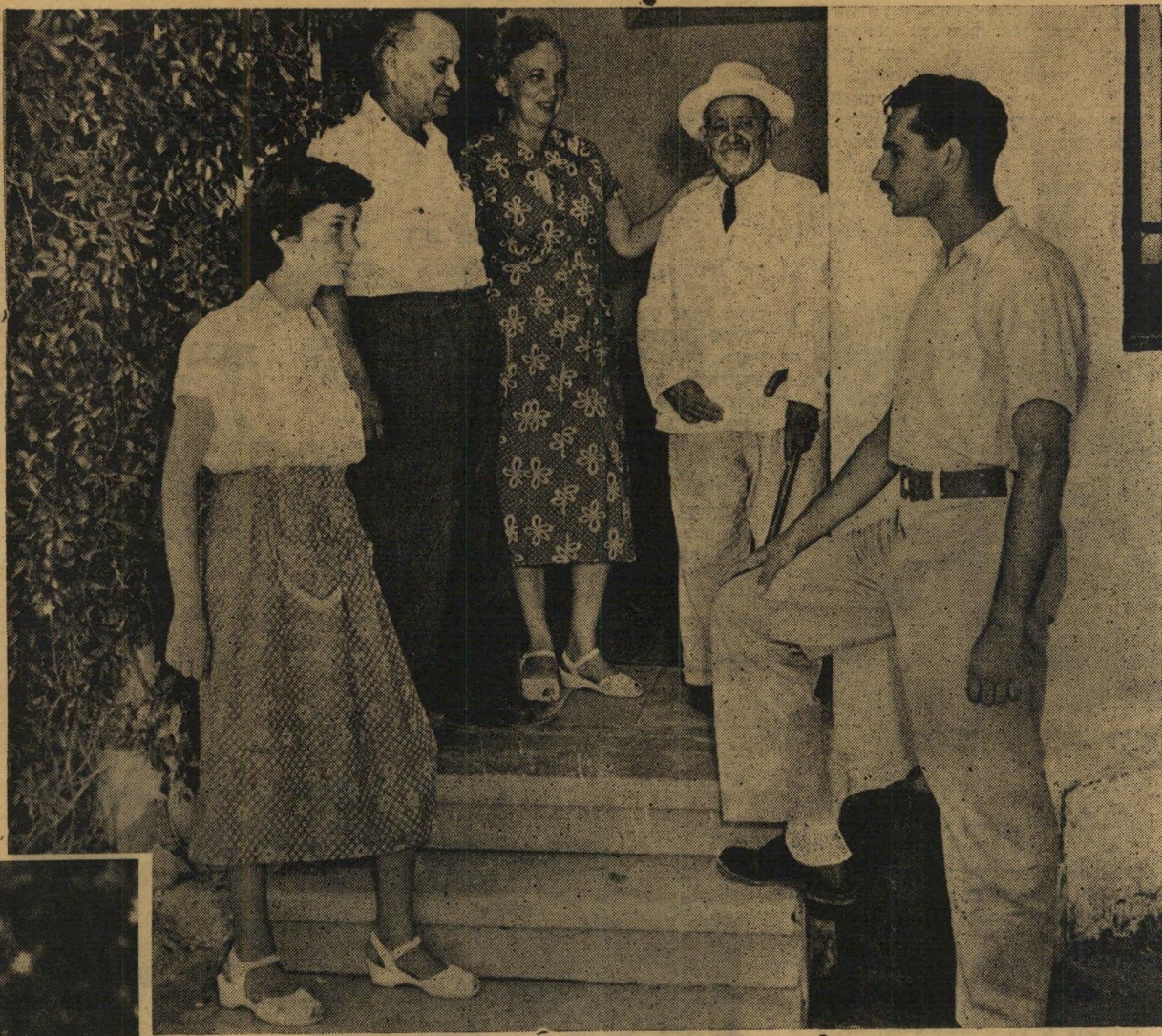
שליח פשמי יד. עשרה יהודים בעלי זקן ופאות עלו בטי' באב לפני 70 שנה ל- גבעת-חול לא הרחק מנחל רובין, החליטו לבנות לעצמם חוות, להספך איכרים. האדמה נקנתה ומי'מה קודם לכן עלידי אגודת יסוד המעלה, ונרשמה על שמו של חיים אמזלג, סגן הקונסול הבריטי ביפו, כיוון שנתינו רר' סיה לא יכלו, בהתאם לחוק העותומאני, ל' החזיק ברכוש דלאניירא.

ללא נסיון כלשהו בחקלאות, ללא ידיעת הארץ, תנאיה ותושביה, אך גם כמעט ללא אפשרות של נסיגה, החלו במלאכה שנראתה לכל אדם העומד מן הצד, כולל ערבים מ' תושבי הסביבה, ללא תוחלת. ארץ-עליכך, לאחר ששנו פעמים אין מספר, עלה בידם להקים אי-אלה אהלים ובניינים, להתחיל ב' חריש ראשון, שלא נתן, כמובן כל תוצאות.

לאחר זמן החליטו לעשות את אשר הור' גלו לעשות יהודי הערים העתיקות בארץ לפי גיהם ויהודי היישוב ומדינת ישראל אחריהם, לפשוט יד. הם שלחו אחד מהם, את יוסף פיינברג, לחיזור על פתחי העשירים היהודים באירוסה. פיינברג הגיע אל ארמונו של ברון ארמונו דה-רוטשילד בפריס, הצליח להשיג ממנו תמיכה ניכרת, בתנאי ששמו של ה' תורם לא ייוכר בעת חלוקת הקצבתו. אולם התואר הנדיב הידוע; התרומה החד-פעמית הפכה לתמיכה של קבע, שניתנה לאיכרים בתנאים מחפירים עלידי פקידות מנגנון שחצני.

בריקת שרירים. הודות לעזרתו של רוטשילד החלה המושבה משגשגת משהו; ניסעו כרמים והשדות החלו לתת תגובה רא' שונה. תושבים חדשים הגיעו לראשון-לציון, ביניהם אנשים כמו אשר לוי (ראה תמונה). לוי היה בחור נמוך-קומה וצנום שנמלט מ' עירו ברוסיה. מפחד עבודת הצבא, הגיע אל יהודה ליב לילינגלום, מזכיר אגודת חובבי ציון באודיסה, ביקש ממנו מכתבי המלצה שיעזרו בהם לעלייה לארץ-ישראל. לילינג- בלום, שהיה חסיד יהדות השרירים, העיף מבט חטוף אחד באשר לוי, החליט שהעלם החלוש לא יצליח לעבודת אדמה, הציע לו תעודת מסע לאמריקה. לוי וחה את ההצ' עה, עלה לארץ, הצליח לרדת לחוף יפו רק לאחר ששילם בקשיש הגון לפקיד התורכי. העלם הרפה עשה חייל בראשון, בה החל את עבודתו החקלאית בעדירת מטעים, עבודה קשה ומפרכת שזיכתה אותו בשרירים מוצ' קים.

כאשר הגיע תיאודור הרצל לביקר בארץ- ישראל (בו נפגש במקוה-ישראל עם הקיסר הגרמני וילהלם), ביקש, בהיותו בראשון- לציון, לראות איכר שאיננו מקבל תמיכה מ' את הברון. הראו לו את אשר לוי, והרצל הושיט את ידו, בדק את שרירי האישי. **עלם ושמו גרין.** היחס אל הבילויים



דרכה של משפחה. אשר לוי (88) הגיע לארץ בהיותו בן 20. הוא התחיל את דרכו בראשון כפועל שכיר, אסף רכוש, בנה בית, הקים משפחה. בנו ונכדיו כולם ילידי המושבה. מימין לשמאל: האנד אביב (20), אשר לוי עצמו; אולגה, אשת בנו אלישע; בנו מיכאל (לשעבר י"ר מועצת המושבה), הנכדה דליה (16).

שומרי ומשרתו הראשי



אינה לינדן (דמעלה) (דמטה) בן 64

